

झारखण्डराज्ये भाजपादलस्य सङ्कल्पपत्रं प्रसारितवान् गृहमन्त्री अमितशाहः

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतीयजनतापार्टी इति दलस्य वरिष्ठ नेता एवं गृहमन्त्री अमितशाहः राँच्यां झारखण्ड विधानसभा निर्वाचनाय दलस्य घोषणापत्रम् संकल्प-पत्रम् प्रसारितवान्। राज्ये समान-नागरिकसंहितायाः कार्यान्वयनं, जनजातिः अस्मात् बहिः स्थापयितुं च प्रतिज्ञां कृतवान्। अस्मिन् अवसरे स्वस्य सम्बोधने सः अवदत् यत् राज्ये यदि भारतीयजनता पार्टीतिदलस्य सर्वकारस्य निर्माणं भवति तर्हि तत्र समाननागरिकसंहितायाः क्रियान्वयनम भविष्यति, परन्तु जनजातयः अस्य अधीनाः न आगमिष्यन्ति। श्रीशाहेन प्रोक्तं यत् संचालपरगनाक्षेत्रात् बाङ्गलादेशीयानां अन्तर्निवेशं स्थगितुं नियमाः निर्मास्यन्ते, यतोहि राज्यस्य जनसांख्यिक्यां परिवर्तनं जातम्। राज्यस्य अन्ते निर्विघ्नाभिः जनजातीय-स्त्रीभिः सह विवाहं कृत्वा जनजातीयानां भूमिः अधिगृहीतवन्तः। अस्मिन् विषये विधि-निर्माणस्य अनन्तरं आदिवासिनां भूमिः तान् प्रत्यावर्तिष्यते। श्री अमितशाहः अवदत् यत् राज्ये प्रत्येकं महिलायै गोगो-दीदी योजनायाः अन्तर्गतं प्रतिमासं राज्यस्य एकविंशति-शतं रूप्यकाणि प्रदास्यन्ते।

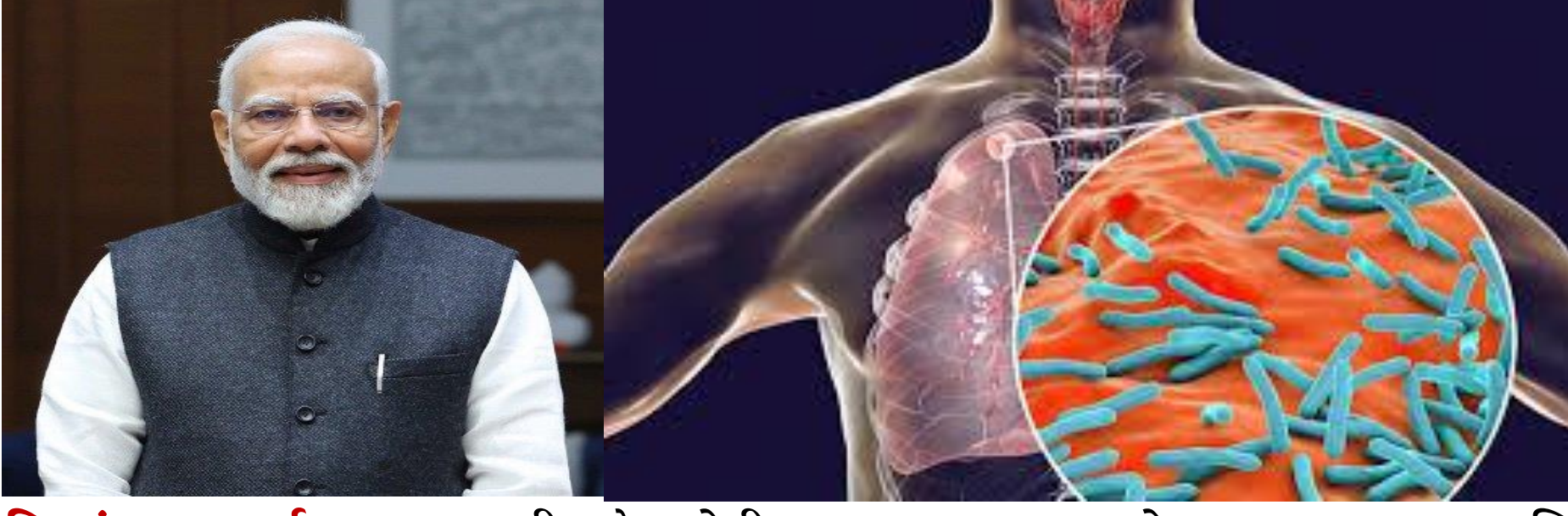
पञ्चमे दिनांके अण्डमाननिकोबारद्वीपे प्रचण्डवृष्टेः सम्भावना

भारतीय ऋतुविज्ञानविभागेन तमिलनाडु, पुदुचेरी, केरलचेत्यादिषु राज्येषु मेघगर्जनेन सह प्रचण्डवृष्टेः सम्भावना प्रकटिता। आगामिषु चतुर्दिनेषु उत्तरपश्चिमयोः पूर्वभारतयोः न्यूनतमं अधिकतमं च तापमानं द्वे- त्रीणि डिग्री सेल्सियसपर्यन्तं न्यूनीभवितुं शक्यते। अस्य मासस्य पञ्चमे दिनाङ्के अण्डमान-निकोबार द्वीपे प्रचण्डवृष्टेः सम्भावना वर्तते।

रेलमन्त्री अश्विनीवैष्णवः केरलराज्ये रेलव्यवस्थानां निरीक्षणं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः। केन्द्रीयसूचनाप्रसारणरेलप्रविधिः मन्त्री अश्विनी-वैष्णवः एकदिवसीयां केरलयात्रायां गतदिने कोच्चिक्षेत्रं सम्प्राप्तवान्। सः रेलसम्बद्धनिर्माणं, अमृत-भारत-एक्सप्रेस-रेलयानं, इति रेलस्थात्र-विकास-परियोजनां निरीक्षितुं विशेषण-रेलयानेन अलुवातः कोझिकोडं यावत् यात्रां विहितवान् वैष्णवः कोझिकोडस्य दैनिक-पत्रस्य जन्मभूमेः स्वर्णजयंती समारोहे आयोजितस्य ज्ञान-उसवस्य शुभारम्भं कृतवान्।

सर्वकारः क्षयरोगमुक्तभारतस्य दिशि कार्यं निरन्तरं करिष्यति- प्रधानमन्त्री मोदी

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उक्तवान् यत् क्षयरोगप्रकरणानाम् अवनतिः भारतस्य समर्पितानां नवीनप्रयत्नानाम् परिणामः अस्ति। देशस्य प्रगतेः प्रशंसाम् कुर्वन् मोदीमहोदयः सामाजिकमाध्यमेषु एकस्मिन् पोस्ट् मध्ये अवदत् यत् सामूहिकभावनायाः माध्यमेन सर्वकारः क्षयरोगमुक्तभारतस्य दिशि कार्यं निरन्तरं करिष्यति। सः अवदत् यत् भारतं क्षयरोगमुक्तं कर्तुं सर्वकारः दृढप्रतिबद्धः अस्ति। विश्वस्वास्थ्यसङ्गठनस्य अनुसारं भारते २०१५ तः २०२३ पर्यन्तं क्षयरोगप्रकरणेषु १७.७ प्रतिशतं न्यूनता अभवत्। एषः दरः वैश्विकरूपेण ८.३ प्रतिशतस्य न्यूनतायाः द्विगुणाधिकं अस्ति। ह्यमेव सामाजिकमाध्यमेषु एतां सूचनां पारस्परिकं कुर्वन् स्वास्थ्यमन्त्री जे.पी.नड्डा क्षयरोगनिवारणनियन्त्रणयोः भारतस्य परिवर्तनकारीदृष्टिकोणं प्रतिबिम्बयति इति बोधयति। सः उल्लेखितवान् यत् क्षयरोगरोगिणां कृते आवश्यकपोषणसहायतां प्रदातुं नी-क्षयपोषणयोजना इत्यादीनां प्रमुखानां उपक्रमानाम् आगमनेन राष्ट्रियक्षयरोगनिराकरणकार्यक्रमस्य विस्तारः सुदृढः च कृतः।

जैविकविविधतासम्मेलने भागं गृहन्तः विभिन्नदेशानां १६ तमं सत्रं - COP-16 सम्मेलनं कोलम्बियादेशस्य कालीनगरे समाप्तम्

जैविकविविधतासम्मेलने भागं गृहन्तः विभिन्नदेशानां १६ तमं सत्रं - COP-16 सम्मेलनं कोलम्बियादेशस्य कालीनगरे समाप्तम्। जैवविविधतायाः संरक्षणे स्वदेशीयानां आफ्रिकादेशस्य च जातीयसमुदायानाम् अत्यावश्यकभूमिकां स्वीकृतवती। सम्मेलनस्य अध्यक्ष सुसाना मुहम्मदः कोलम्बियादेशस्य विदेशमन्त्री लुईस गिल्बर्टो मुरिलो च अस्य निर्णयस्य स्वागतं कृतवन्तौ। “प्रकृत्या सह शान्तिः” इति विषयेण सह COP-16 इत्यनेन अनेकाः महत्त्वपूर्णाः परिणामाः प्राप्ताः। अस्मिन् अन्तर्राष्ट्रीयसमुद्रीक्षेत्रे पारिस्थितिकदृष्ट्या महत्त्वपूर्णानां नौकायानक्षेत्राणां परिचयाय रक्षणाय च वैश्विककोषस्य स्थापनायाः सन्धिः अपि अन्तर्भवति। कोलम्बिया २०२६ वर्षपर्यन्तं अस्य सम्मेलनस्य अध्यक्षः एव तिष्ठति। अस्य अध्यक्षतां २०२६ तमे वर्षे आर्मेनियादेशेन भविष्यति।

आस्ट्रेलिया-सिङ्गापुरयोः षड्दिवसीय यात्रायां अस्ति जयशंकर

विदेशमन्त्री डा. जयशंकरः आस्ट्रेलिया-सिङ्गापुरयोः षड्दिवसीय यात्रायां अस्ति। अस्मिन् काले विदेशमन्त्री ब्रिस्बेन नगरं गत्वा आस्ट्रेलिया-देशे भारतस्य चतुर्थ-वाणिज्यदूतावासस्य उद्घाटनं कृतवान्। सः केम्ब्रानगरे आस्ट्रेलियादेशस्य विदेशमन्त्री पेनी वोड्ज़ इत्यनेन सह विदेशमन्त्रीस्तरीयसंवादस्य पञ्चदशतमस्य समागमस्य सहध्यक्षत्वेन उपस्थास्यति। विदेशमन्त्री आस्ट्रेलियादेशस्य संसदभवने द्वितीयस्य रायसीना डाउन अण्डर इत्यस्य उद्घाटनसत्रे अपि सम्बोधनं करिष्यति। निजयात्रायाः द्वितीयचरणे डॉ. जयशंकरः नवम्बरमासस्य अष्टमे दिनाङ्के सिङ्गापुरं प्रयास्यति। अस्मिन् काले सः आसियान- भारत-चिन्तन-सङ्घस्य सम्मेलने अपि भागग्रहणं करिष्यति।

गीतोपदेशः

यदि मामप्रतीकारम्
अशस्त्रं शस्त्रपाणयः।
धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे
क्षेमतरं भवेत् ॥ ४५ ॥

शब्दार्थ- यदि - यदि; माम् - मुझको; अप्रतिकारम् - प्रतिरोध न करने के कारण; अशस्त्रम् - बिना हथियार के; शस्त्र-पाणयः - शस्त्रधारी; धार्तराष्ट्राः - धृतराष्ट्र के पुत्र; रणे - युद्धभूमि में; हन्युः - मारें; तत् - वह; मे - मेरे लिए; क्षेम-तरम् - श्रेयस्कर; भवेत् - होगा।

भावार्थ

यदि शस्त्रधारी धृतराष्ट्र के पुत्र मुझ निहत्ये तथा रणभूमि में प्रतिरोध न करने वाले को मारें, तो यह मेरे लिए श्रेयस्कर होगा।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

न्यूजीलैण्डदलेन भारतदलं पञ्चविंशति-धावनांकैः पराजितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारत-न्यूजीलैण्ड देशयोः मध्ये प्रचाल्यमाणानां तिसृणां स्पर्धानां श्रृंखलायाः क्रिकेट निकष स्पर्धायां न्यूजीलैण्ड-दलेन त्रीणि शून्यं इत्यन्तरालेन विजयं प्राप्तम्। मुम्बईनगरे क्रीडिते तृतीये अन्तिमे च क्रिकेट-क्रीडायां न्यूजीलैण्डदलेन भारतदलं पञ्चविंशति-धावनांकैः पराजितम् विजयाय सप्तचत्वारिंशदधिकैकशतधावनाकानां प्रत्युत्तरे भारतदलेन केवलं एकविंशत्यधिक धावनांकाः विनिर्मिताः। न्यूजीलैण्डदलस्य एजाज पटलेन चत्वारः स्तोभाः गृहीताः। अस्मिन्नेव पूर्वं न्यूजीलैण्ड-देशेन भारतदलं प्रथमे द्वन्द्वे अष्ट स्तोभैः, द्वितीये द्वन्द्वे च त्रयोदशाधिकैकशतधावनांकैः पराजितमासीत्।

Eco Tourism : पौंग-सरोवरे इको-पर्यटनस्य प्रचारं करिष्यति राज्यसर्वकारः पर्यटनविकासाय केन्द्रसर्वकारात् भविष्यति वित्तपोषणम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - काङ्गड़ा। राज्ये काङ्ग्रेससर्वकारस्य निर्माणं कृत्वा मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुकुः कार्यभारं स्वीकृत्य एव व्यवस्थायां परिवर्तनं प्रारब्धम्। निर्वाचनकाले कृताः सर्वाः प्रतिज्ञाः पूर्णं कृत्वा सर्वकारेण जनानां हृदयं विजितम् अस्ति। तस्मिन् एव काले युनां कृते उद्योगद्वाराणि अपि उद्घाटयितुम् आरब्धानि सन्ति। प्रथमं गोविन्दसागरसरोवरे, ततः कोलबन्धे अधुना पौंगजलबन्धे अपि पर्यटनस्य पारिस्थितिकपर्यटनस्य च प्रचारार्थं सर्वकारेण सज्जता आरब्धा अस्ति। रामसरस्थलरूपेण प्रसिद्धस्य पौंग-सरोवरस्य उपयोगः अधुना पर्यटनस्य, इको-पर्यटनस्य च वर्धनाय भविष्यति। एतावता अस्य सरोवरस्य सुन्दरं दृश्यं, पर्यटकानां कृते काश्चन सुविधाः, प्रवासीपक्षिणां सुमधुरध्वनयः च जनान् सरोवरं प्रति आकर्षयन्ति स्म, परन्तु अधुना केन्द्रसर्वकारः पर्यटनदृष्ट्या अस्य विकासं कृत्वा नूतनरूपं दातुं गच्छति। अस्य कृते पर्यटनमन्त्रालयः हिमाचलसर्वकारेण सह सहकार्यं कुर्वन् अस्ति। परामर्शकानां दलं पर्यटनसंभावनानां अन्वेषणे व्यग्रम् अस्ति। पर्यटनस्य पारिस्थितिकपर्यटनस्य च दृष्ट्या त्रीणि चत्वारि वा स्थानानि चयनितानि सन्ति। कथ्यते यत् केनचित् कार्यस्य डीपीआर केन्द्रसर्वकाराय प्रेषितः अस्ति।

केन्द्रसर्वकाराद् धनं प्राप्य पर्यटनस्य विकासाय कार्यं क्रियते। पर्यटनस्य विकासे विदेशीयपक्षिणः कस्यापि परिस्थितौ न बाधिताः भवेयुः। हमीरपुरस्य वन्यजीवविभागात् प्राप्तसूचनानुसारं भारतसर्वकारेण स्वदेशदर्शन २.० अन्तर्गतं पर्यटनार्थं पौंगसरोवरस्य विकासस्य निर्णयः कृतः। अत्र स्थानीयजनाः आजीविकार्जनस्य अवसरं प्राप्नुयुः। हिमाचलपर्यटनविभागस्य वन्यजीवविभागस्य च मध्ये पर्यटनार्थं पौंगसरोवरस्य विकासाय सहमतिं हस्ताक्षरं भविष्यति। सहमतिं हस्ताक्षरं कृत्वा उभौ मिलित्वा कार्यं नियोजितरूपेण सम्पन्नं करिष्यन्ति।

केन्द्रसर्वकाराय परियोजना प्रतिवेदनं प्रेषितम्
विभागस्य अनुसारं पौंग-सरोवरस्य परितः बहुभागः पर्यटनदृष्ट्या विकसितुं शक्यते। अस्य कृते परामर्शदातृदलेन अपि निरीक्षणं कृतम् अस्ति। निरीक्षणकाले त्रीणि चत्वारि वा स्थलानि उत्तमानि मूल्याङ्कितानि। इतः केषाञ्चन कार्याणां विस्तृतपरियोजनाप्रतिवेदनानि निर्माय केन्द्रसर्वकाराय प्रेषितानि सन्ति। पर्यटनविकासकार्यस्य वित्तपोषणं केवलं केन्द्रसर्वकारेण एव भविष्यति।

वित्तपोषणं प्राप्यमाणमात्रेण कार्यम् आरभ्यते

हमीरपुरस्य वन्यजीवविभागस्य वनमण्डलाधिकारी रेजिनोल्ड रॉयस्टन कथयति यत् पर्यटनस्य पारिस्थितिकपर्यटनस्य च कृते पौंग-सरोवरस्य परितः क्षेत्रस्य विकासस्य पूर्णः व्याप्तिः अस्ति। केन्द्रसर्वकारः स्वदेशदर्शन २.० योजनायाः अन्तर्गतं तस्य विकासं कर्तुं गच्छति। पर्यटनमन्त्रालयस्य, राज्यसर्वकारस्य, वन्यजीवविभागस्य च सहकारेण एतत् कार्यं क्रियते। विस्तृतपरियोजनाप्रतिवेदनं सज्जीकृत्य केन्द्रसर्वकाराय प्रेषितः अस्ति। वित्तपोषणानन्तरं पर्यटनस्य, इको-पर्यटनस्य च प्रचारार्थं अत्र कार्यम् आरभ्यते।

राज्यसर्वकारः शीघ्रमेव आरप्स्यते 'मुख्यमन्त्री सुखशिक्षा योजना'

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुकुः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः नूतनम् उपक्रमं 'मुख्यमन्त्री सुखशिक्षा योजना' आरप्स्यते इति। अस्याः योजनायाः मुख्यम् उद्देश्यं विधवा, निर्धनाः, तलाकप्राप्ताः महिलाः, विकलाङ्गाः मातापितरः च स्वसन्ततिशिक्षणाय, कल्याणाय च आर्थिकसहायतां प्रदातुं वर्तते। सः अवदत् यत् योजनायाः मुख्यम् उद्देश्यं द्वयोः विशिष्टयोः आयुवर्गयोः सहायतां प्रदातुं वर्तते। अस्याः योजनायाः अन्तर्गतं पात्रमहिलानां विकलाङ्गानाम् अभिभावकानां कृते १८ वर्षाणाम् अधः स्वबालानां शिक्षा, स्वास्थ्यं, पोषणव्ययस्य पूर्वये १००० रूप्यकाणां मासिकं अनुदानं प्रदत्तं भविष्यति। तदतिरिक्तं स्नातक- स्नातकोत्तर- डिप्लोमा- व्यावसायिक- पाठ्यक्रमेषु प्रवेशं कुर्वतां बालकानां कृते शिक्षणस्य, छात्रावासस्य च व्ययस्य पूर्वये आर्थिकसहायतां अपि सर्वकारः प्रदास्यति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् शैक्षणिक-वित्तीय-सम्पदाम् अभावात् विधवाः परित्यक्ताः च महिलाः स्वसन्तति-पालने कठिन- आह्वानानां सम्मुखीकरणं कुर्वन्ति। एताः महिलाः विशेषतया दुर्बलाः सन्ति, तेषां जीवनाय, स्वसन्ततिनां शिक्षां सुनिश्चित्य च आवश्यकं नैतिकम् आर्थिकं च समर्थनं नास्ति। अस्याः योजनायाः उद्देश्यं परिवारस्तरस्य बालसंरक्षणं सुदृढं कृत्वा बालशोषणं, व्यापारः, बालविवाहः, मादकद्रव्याणां दुरुपयोगः इत्यादीनां अपराधानां निवारणं भवति। सः अवदत् यत् विकलांगता, अनुद्योगिता, दरिद्रता च दृष्ट्वा 'मुख्यमन्त्री सुख शिक्षायोजना' विकलाङ्गमातापितृबालानां आवश्यकताः अपि पूरयिष्यति। अस्याः योजनायाः लाभं प्राप्तुं स्थानीयबालविकासपरियोजनाधिकारिणं प्रति आवेदनं कर्तुं शक्यते। मुख्यमन्त्री सुकुः अवदत् यत् बालकाः गरिमापूर्णं जीवनं यापयितुम् आवश्यकं शिक्षां, परिचर्यां च प्राप्नुवन्ति इति सुनिश्चित्य दुर्बलपरिवारानाम् कृते समुचितं वातावरणं प्रवर्तयितुं अतीव महत्त्वपूर्णम् अस्ति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारेण सत्तां प्राप्तस्य प्रथमदिनात् एव वंचितवर्गाणां सशक्तिकरणाय प्राथमिकता दत्ता, तेषां साहाय्यार्थं च अनेके उपक्रमाः आरब्धाः। समाजस्य केचन वर्गाः सन्ति ये स्वोपालम्भान्, कष्टानि च गृहीत्वा अस्माकं समीपम् आगन्तुं न शक्नुवन्ति, परन्तु एकः संवेदनशीलः सर्वकारः इति नाम्ना वयं प्रत्येकस्य वर्गस्य हिताय प्रतिबद्धाः स्मः।

हिमाचलः प्रदेशे मण्डी-मनालीमध्ये चतुर्मार्गे पुनः द्वयोः स्थलयो टोल-करं दातव्यम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. पद्मनाभः, मंडी।
हिमाचलप्रदेशे मण्डी-मनालीमध्ये चतुर्मार्गे पुनः द्वयोः स्थलयो टोलकरं दातव्यम्। उभौ अवरोधौ 2023 तमे वर्षे आगतायाः प्राकृतिक-आपत्तेः अनन्तरं स्थगितौ अभवताम्। इदानीं प्रायः षोडश-मासानां अनन्तरं अस्य पुनराारम्भस्य आयोजनं क्रियते। कीरतपुर- मनाली चतुर्मार्गे टकोली तथा डोहलूनाला इत्यत्र पुनः टोलकरं गृह्यते। एतेन यात्रायाः व्ययः वर्धयिष्यते। भारतीय- राष्ट्रीय- राजमार्ग- प्राधिकरणम् अत्र पूर्ववत् न्यूनं टोलकरं ग्रहीष्यति। प्राधिकरणस्य अधिकारीणः चतुर्मार्गस्य मर्ममरम्भतिस्थितिं दृष्ट्वा एव टोल- करस्य निर्धारणं

करिष्यन्ति। पूर्वं टकोलीस्थले एलएमवी वाहनस्य कृते 110 रूप्यकाणां तथा डोहलूनालायां 80 रूप्यकाणां टोल-करः ग्रहीतः आसीत्, किन्तु वर्षे 2023 तमे संवत्सरे आपत्त्या कारणात् पंडोहात् मनाली पर्यन्तं चतुर्मार्गः ध्वस्तः अभवत्। ततः एनएचएआई इत्यनेन उभयोः अवरोधयोः टोल-करस्य ग्रहणं विरामितम्। एनएचएआई परियोजना निदेशकः वरुण चारी इत्यनेन उक्तं यत् टकोलीस्थले टोल- करस्य ग्रहणं 16 जून 2023तः आरब्धं, ततः 22 अगस्त दिनांके स्थगितं च। इदानीं पुनः अस्य मासे तस्य आरम्भस्य आयोजनं क्रियते।

शिमला:हिमाचलप्रदेशविश्वविद्यालयस्य कुलपतिनियुक्त्याः प्रकरणे पुनः हिमाचलप्रदेशः सरकार, राजभवनं प्रति शार्टलिस्ट शिक्षाविदां नामावलीं न प्रेषितवती

चण्डीगढे संपन्नायाः सभायाः दशदिनानन्तरमपि अन्वेषण समित्या राजभवनं प्रति शार्टलिस्ट शिक्षाविदां नामावली न प्रेषिता। शिमलायां एचपीयू

विश्वविद्यालये कुलपतिनियुक्त्याः प्रकरणे प्रदेशसर्वकारः पुनः व्यग्र अस्ति। चण्डीगढे २२ अक्टूबर दिनाङ्के पूर्व मुख्यसचिवस्य मुख्यमन्त्रिणः प्रमुखपरामर्शकस्य रामसुभगसिंहस्य अध्यक्षतायां अन्वेषणसमित्या आवेदकानां साक्षात्कारः कृत्वा कृता। विगतेषु दशदिवसेषु अपि एषा फाइल सचिवालये एव च परिभ्रमति। अनेन कारणेन एचपीयू मध्ये कुलपतिनियुक्तेः प्रतिक्षा अधिका जाता। मुख्यमन्त्रिणः प्रमुखपरामर्शकस्य रामसुभगसिंहस्य अध्यक्षतायां समित्या २२ आवेदकानां साक्षात्कारं कृत्वा पञ्चनामानि शार्टलिस्ट कृतानि। दिल्लीविश्वविद्यालयस्य कुलपतिः योगेशसिंहः, गोरखपुरस्य पूर्वकुलपतिः प्रो. सुरेन्द्रकुमारदुबे, राजपालस्य सचिवः चन्द्रप्रकाशवर्मा इत्येतैः २२ अक्टूबर दिनाङ्के चण्डीगढे १८ प्रत्याशीणां साक्षात्कारः कृतः। चत्वारः प्रत्याशीणां साक्षात्कारं ऑनलाइन माध्यमेन कृतः। एचपीयू संस्थायाः दश प्रोफेसराः कुलपतिपदस्य स्पर्धायामासीत्। शार्टलिस्ट कृतानां नामानाम् अन्तिम निर्णयाय राजभवनं प्रेषणीयानि, परन्तु इदानीं सरकारसमीपे एव एषः विषयः अवस्थितः। उच्चाधिकारिभिः उक्तं यत् इदानीं मुख्यमन्त्रीसह समालोचना भविष्यति, ततः पश्चात् नामावली राजभवनं प्रति प्रेषिता भविष्यति। कुलपतिनियुक्त्याः विषये राजभवनं तथा प्रदेशसर्वकारं मध्ये अनेकेषु प्रसङ्गेषु विवादः अभवत्। गतवर्षे राज्यपालेन स्थापितस्य सर्व समित्याः अध्यक्षतां प्रति सरकारस्य असंतोषः अभवत्। कतिचित् दिनानि पर्यन्तं सर्वकारेण स्वप्रतिनिधेः नाम राजभवनं प्रति न प्रेषितः।

किन्नौर शीघ्रमेव हेलीपोर्ट निर्मितं भविष्यति, क्रीडासङ्कुलस्य निर्माणमपि भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:- किन्नौरम्। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः शनिवासरे सायं जनपदे किन्नौर चतुर्दिवसीय राज्यस्तरीय किन्नौरमहोत्सवस्य समापनसमारोहस्य अध्यक्षता अकरोत्। सः अवदत् यत् अयं उत्सवः किन्नौरस्य पारम्परिक- सङ्गीत-नृत्य- कला- शैल्याः प्रतिबिम्बः अस्ति। मुख्यमन्त्री किन्नौरजनपदस्य जनान् किन्नौरस्य अद्वितीयपरम्पराणां संरक्षणाय, प्रोत्साहनाय च प्रशंसितवान्। सः अवदत् यत् एतादृशाः उत्सवाः न केवलं समुदायस्य एकीकरणं कुर्वन्ति अपि तु राज्यस्य समृद्ध- सांस्कृतिक- धरोहरस्य विषये जनान् अवगतं कुर्वन्ति। राज्यसर्वकारः राज्यस्य समृद्धसंस्कृतेः संरक्षणाय यथाशक्ति प्रयत्नः कुर्वन् अस्ति। सः अवदत् यत् सर्वकारेण आदिवासीक्षेत्राणां विकासाय, अत्रत्यानां जनानां सामाजिक- आर्थिक-उत्थानार्थं च विविधाः योजनाः प्रारब्धाः, किन्नौर शीघ्रमेव हेलीपोर्ट-निर्माणं भविष्यति। एतदतिरिक्तं मादकद्रव्याणां दुष्प्रभावात् अत्रत्यानां युनां रक्षणार्थं २८ कोटिरुप्यकाणां व्ययेन क्रीडासङ्कुलस्य निर्माणं क्रियते। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः किन्नौरमण्डलस्य टापीरीनगरे भूतापीप्रौद्योगिक्याः उपयोगेन विश्वस्य प्रथमं नियन्त्रितवायुमण्डलभण्डारणं (CA store) निर्माति। एतदर्थं आइसलैण्ड-हिमाचल- सर्वकारयोः मध्ये सहमतिपत्रे हस्ताक्षरं कृतम् अस्ति। एतेन क्षेत्रस्य उद्यानपालकेभ्यः लाभः भविष्यति, तेषाम् अर्थव्यवस्था च सुदृढा भविष्यति। सः अवदत् यत् उद्यानक्षेत्रं सुदृढं कर्तुं राज्यसर्वकारेण सार्वभौमिकपेटिकाः (यूनिवर्सल कार्टन) आरब्धा, यस्य अन्तर्गतं प्रतिकिलोग्रामस्य आधारेण उद्यानपालकेभ्यः सेबस्य क्रयणं क्रियते, यत् केवलं सर्वकारस्य सुशासनव्यवस्थायाः कारणेन एव सम्भवं जातम्। सः अवदत् यत् किन्नौरस्य निगुलसरीक्षेत्रे वर्षाकारणात् अधिकांशकालं मार्गः अवरुद्धः एव तिष्ठति। राज्यसर्वकारेण रिकाङ्गपियो इत्यस्य कृते वैकल्पिकमार्गनिर्माणार्थं ५ कोटिरुप्यकाणां प्रावधानं कृतम् अस्ति येन क्षेत्रस्य निवासिनः असुविधायाः सम्मुखीकरणं न कुर्वन्ति।

उपलब्धिः : हिमाचलस्य वंशिका

गोस्वामी अन्तः- १९ आयुवर्गे विश्वमुष्टामुष्टी प्रतियोगितायां स्वर्णपदकं प्राप्नोत्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। अमेरिकादेशस्य कोलोराडोनगरे आयोजिते विश्व- युवा- मुष्टामुष्टी- प्रतियोगितायां हिमाचलप्रदेशस्य मुष्टामारिका वंशिकागोस्वामी ८० किलोग्रामाधिकभारविभागे स्वर्णपदकं प्राप्य इतिहासं विरचितवती। अस्य स्पर्धायाः आयोजनं २३ अक्टूबरतः ३ नवम्बरपर्यन्तं कृतम् आसीत्, यस्मिन् वंशिका अस्यां स्पर्धायां जर्मन-क्रीडकां गट्टी इत्येतत् अन्तिम-क्रीडायां नॉकआउट-द्वारा पराजयित्वा राज्यस्य प्रथमं स्वर्णपदकं प्राप्नोत् तस्याः सफलतायाः कारणात् राज्यस्य जनानां हृदयं गौरवेण पूरितं, राज्यस्य क्रीडा-इतिहासस्य नूतनं अध्यायं च योजितम् अस्ति। वंशिका काङ्गडामण्डलस्य ज्वालामुखी क्षेत्रेण सम्बन्धिता अस्ति। वंशिका हिमाचलप्रदेश-पुलिसमध्ये कार्यरतस्य शशिकान्त गोस्वामी- शालुगोस्वामी इत्यनयोः पुत्री अस्ति। वंशिका इत्यस्याः प्रारम्भिकप्रशिक्षणं तस्याः गृहमण्डलस्य समलोटीनगरोटा- इत्यस्मिन् राजकीय- वरिष्ठ- माध्यमिक- विद्यालये अभवत्, यत्र काङ्गडा-जनपदस्य प्रशिक्षकः कैलाश शर्मा तस्याः प्रतिभां निखारयित्वा मुष्टामुष्टीक्रीडायां सम्यक् दिशां दत्तवान् राष्ट्रियस्तरस्य सः सोलनस्य मुख्यप्रशिक्षकस्य अमनप्रीतस्य मार्गदर्शनं प्राप्तवती, यस्य समर्थनस्य सफलतायां महत्वपूर्णा भूमिका आसीत्। पूर्वं वंशिका रोहतके आयोजितायां राष्ट्रियस्पर्धायां विजयं प्राप्तवती आसीत्, यस्य आधारेण सा विश्व- युवा- मुष्टामुष्टी- प्रतियोगितायाः चयनं कृतवती

नवम्बरमासस्य चतुर्थदिनाङ्कस्येतिहासः

- २००८ तमे वर्षे अस्मिन् दिने बराकओबामा आफ्रिकामूलस्य प्रथमः अमेरिकनराष्ट्रपतिः अभवत्।
- २००२ तमे वर्षे नवम्बर-मासस्य ४ दिनाङ्के चीनदेशेन आसियान-देशैः सह मुक्तव्यापारक्षेत्रसन्धिः कृता।
- २००० तमे वर्षे अस्मिन् दिने जापानदेशस्य परमाणुशस्त्रनिषेधः, विखण्डनसामग्रीणां उत्पादननिषेधः इति प्रस्तावः भारतस्य विरोधे अपि संयुक्तराष्ट्रसङ्घे पारितः।
- १९८४ तमे वर्षे नवम्बर-मासस्य ४ दिनाङ्के ओ.बी.अग्रवालः शौकिया-स्नूकर-क्रीडायाः विश्वविजेता अभवत्।
- १९५४ तमे वर्षे अस्मिन् दिने दार्जिलिंग्-नगरे हिमालयनपर्वतारोहणसंस्थानस्य स्थापना अभवत्।
- १९२४ तमे वर्षे नवम्बर-मासस्य ४ दिनाङ्के

वायोमिङ्ग-नगरस्य नेल्ली-टेलो-रोस्-इत्येतत् अमेरिका-देशस्य प्रथमा महिला-गवर्नर-रूपेण निर्वाचिता।

- १९११ तमे वर्षे अस्मिन् दिने फ्रान्स-जर्मनी-देशयोः मध्ये आफ्रिकादेशयोः मोरक्को-काङ्गो-देशयोः विषये सन्धिः कृता।
- १८५६ तमे वर्षे नवम्बरमासस्य ४ दिनाङ्के जेम्स बुकानन् अमेरिकादेशस्य १५तमः राष्ट्रपतिः अभवत्।
- १८२२ तमे वर्षे अस्मिन् दिने दिल्लीनगरे जलप्रदाययोजनायाः औपचारिकरूपेण आरम्भः अभवत्।

४ नवम्बर दिनाङ्के जन्म

- १८७६ तमे वर्षे अस्मिन् दिने भारतीयस्वतन्त्रतासङ्घर्षस्य महान् क्रान्तिकारी भाई परमानन्दस्य जन्म अभवत्।
- स्वातन्त्र्यसेनानी जमनालालस्य जन्म १८८९ तमे वर्षे नवम्बर-मासस्य ४ दिनाङ्के अभवत्।
- १९११ तमे वर्षे अस्मिन् दिने साहित्यकारः स्वातन्त्र्यसेनानी च सुदर्शनसिंहचक्रस्य जन्म अभवत्।
- लेखकः चलच्चित्रनिर्माता च ऋत्विक्घटकस्य जन्म १९२५ तमे वर्षे नवम्बरमासस्य ४ दिनाङ्के अभवत्।
- १९३२ तमे वर्षे अस्मिन् दिने प्रसिद्धः संगीतकारः शंकरजयकिशनः जातः।
- आस्ट्रेलियादेशस्य २८तमः प्रधानमन्त्री टोनी एबट् १९५७ तमे वर्षे नवम्बर-मासस्य ४ दिनाङ्के जन्म प्राप्नोत्।
- अस्मिन् दिने १९७१ तमे वर्षे चलच्चित्रनट्या तबू इत्यस्याः जन्म अभवत्।

एकं, द्वे, त्रीणि -संथाली कथा

एकः धनिकः शक्तिशाली च राजा आसीत्। तस्य विश्वासः आसीत् यत् जगति तस्मात् अधिकः शक्तियुक्तः कोऽपि नास्ति इति। परन्तु सः एतस्य विषये कस्यचित् सह न सम्भाषितवान्। एकस्मिन् दिने सः जिज्ञासुः अभवत् यत् अन्ये जनाः तस्य मनसि किं चलति इति ज्ञातुम् अर्हन्ति वा न वा इति। इति चिन्तयित्वा सः सर्वान् मन्त्रीन् कर्मचारीन् च सङ्गृह्य तस्य मनसि किं वर्तते इति अवगन्तुं पृष्ठवान्। बहवः मायाः रचितवन्तः, प्रयत्नं कृतवन्तः परन्तु न कश्चित् तं सन्तोषं दत्तवान्। तदा राजा दीवानं आज्ञापितवान् यत् सः मासाभ्यन्तरे एतादृशं बुद्धिमन्तं जनं अन्वेष्टयेत् यः तस्य विचारस्य अनुमानं कर्तुं शक्नुयात्। दीवानः सर्वत्र अन्वेष्टितवान्, परन्तु व्यर्थम्। मासः समाप्तः भवितुं प्रवृत्तः आसीत्, परन्तु तस्य परिणामः नासीत्। सः सर्वथा निराशः अभवत्, परन्तु तस्य एकाक्या कन्यया तस्य चिन्ता उपशमिता। तया उक्तं यत् सा तं योग्यं पुरुषम् अन्वेषयति। दीवानः अवदत्, "अस्तु, अहं पश्यामि यत् त्वं किं कर्तुं शक्नोसि!"

नियतदिने दीवानस्य कन्या पितुः पुरतः एकं युवां गोपालकं स्थापयति। अयं गोपालकः तस्य सेवकः आसीत्। सः पितरं राज्ञः समीपं नेतुम् अवदत्। दीवानः स्तब्धः अभवत्। परन्तु कन्या आग्रहं कृतवती यत् एषः मूर्खः गोपालकः तेषां सर्वाः समस्याः समाधास्यति इति। अन्यं विकल्पं न दृष्ट्वा दीवानः गोपालकं न्यायालयं नीतवान्।

राजा दरबारे दीवानं प्रतीक्षमाणः आसीत्। दीवानः गोपालं राज्ञः समक्षं उपस्थापयत्। उत्थाप्य नेत्रे गोपालः राजानं प्रति अपश्यत्। राजा एकं अङ्गुलीं उत्थापितवान्। तस्य प्रतिक्रियारूपेण गोपालः अङ्गुलीद्वयं उत्थापितवान्। एतस्मिन् राजा अङ्गुलीत्रयं उत्थापितवान्। एतत् दृष्ट्वा गोपालः शिरः न्यस्य ततः पलायितुं प्रयत्नं कृतवान्। राजा उच्चैः हसति। सः एतादृशं चतुरं पुरुषं आनयितुं दीवानस्य पृष्ठभागे थपथप्य कृत्वा पुरस्कारवृष्टिं कृतवान्।

दीवानः चित्रं पश्यन् एव आसीत्। एषः मलिनव्यापारः तस्य कृते कार्यं न कृतवान्। सः राजानं प्रकाशयितुं आग्रहं कृतवान्।

राजा अवदत्- "एकां अङ्गुलीं उत्थापयित्वा अहं तं पृष्ठवान् यत् अहं परमशक्तिशाली अस्मि वा, अङ्गुलीद्वयं उत्थापयित्वा सः मां स्मारितवान् यत् मम इव शक्तिशाली ईश्वरः अस्ति, ततः अहं पृष्ठवान् यत् तृतीयः व्यक्तिः अस्ति वा इति। एतत् सः शिरः कम्पयित्वा अवदत् न। अयं मनुष्यः मम मनसः यथार्थतां ज्ञातवान्। अहं पूर्वं मन्ये यत् अहमेव शक्तिशाली अस्मि। सः मां ईश्वरस्य अस्तित्वं स्मारितवान्, परन्तु तृतीयस्य "सम्भावना न विचारिता अनेन।

न्यायालयः निरस्तः अभवत्। सर्वे स्वमार्गं गतवन्तः। रात्रौ दीवानः मूर्खगोपालकं पृष्ठवान् यत् सः राज्ञः हावभावात् किं ज्ञातवान्? किं च उत्तरं दत्तवान् इति?

गोपालः अवदत्, "प्रभो, मम मेषाः त्रीणि एव सन्ति। यदा त्वया मां राज्ञः समीपं नीतवान्, तदा सः मम एकं मेषं नेतुम् इच्छति इति अर्थः। सः एतादृशः महान् राजा अस्ति! अतः अहं तस्मै द्वौ दत्तवान्। अस्मिन् सः अङ्गुलीत्रयं दर्शितवान्। तस्य अर्थः अस्ति यत् सः मम तिस्रः अपि मेषाः ग्रहीतुं इच्छति। मया एतत् सर्वथा अनुचितं अनुभूतम्। अतः अहं ततः पलायितुं निर्णयं कृतवान्।